

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-72/19-15/
EPA 677 XXVI
Podgorica, 27. maj 2019. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 38. sjednice, održane 13. maja 2019. godine, podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU IZVJEŠTAJA O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I STANJU U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA ZA 2018. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode na 38. sjednici, kao nadležni odbor, razmotrio je Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2018. godinu, koji je Skupštini Crne Gore podnijela Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

U uvodnim napomenama predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama predstavio je **statističke podatke u oblasti zaštite ličnih podataka za 2018. godinu:**

- izvršeno je 99 nadzora, od čega 68 vanrednih (16 po zahtjevima za zaštitu prava i 52 po osnovu inicijative za vršenje nadzora),
- Agencija je donijela 36 rješenja, izdala jednu saglasnost za iznošenje podataka van zemlje i primila 35 zahtjeva za davanje mišljenja i
- dostavljene su joj 54 evidencije o zbirka ličnih podataka od strane 14 rukovalaca čime je ažuriran registar zbirki ličnih podataka koji sadrži 625 rukovalaca i 1.867 evidencija zbirki ličnih podataka.

U dijelu koji se odnosi na **slobodan pristup informacijama u 2018. godini** obavijestio je:

- da je organima vlasti podnešeno 6.089 zahtjeva za slobodan pristup informacijama koji su dostavljeni Agenciji,
- odlučili su po 3.284 žalbe upućene Agenciji kao drugostepenom organu, od čega je usvojeno 1.077 (658 usvojenih žalbi kojima je poništeno rješenje prvostepenog organa i 419 usvojenih žalbi zbog povrede pravila postupka, odnosno ćutanja administracije), dok je 1.466 žalbi odbijeno, 740 postupaka obustavljeno i jedan okončan zbog nenadležnosti,
- od 3.909 izjavljenih žalbi u kojima je Savjet Agencije donio odluku u zakonskom roku, u 3.284 slučaja razdužili su pisani opravak rješenja,
- izvršen je 41 inspeksijski nadzor, čime je utvrđeno da su ministarstva objavila 91,38% informacija propisanih članom 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, što je posebno važno, jer javnim objavljivanjem informacija postaje dostupna širem krugu potencijalnih korisnika čime državna uprava postaje otvorena, dok su tri predmeta prosljeđena Ministarstvu javne uprave,
- 2018. se izdvaja realizacijom šestomjesečnog Twinning light projekta „Jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama“ koji je Evropska unija finansirala sa 250.000 eura, a sproveli su ga Povjerenik za informiranje Republike Hrvatske u saradnji sa Agencijom u

cilju smanjenja broja slučajeva ćutanja uprave od strane prvostepenih organa i broja poništenih odluka Savjeta Agencije od strane Upravnog suda,

- izrađan je Priručnik za prvostepene organe i drugostepeni organ za pomoć pri odlučivanju o zahtjevima za slobodan pristup informacijama i pružena je podrška u uspostavljanju registra javnih organa prvog stepena radi olakšavanja podnošenja zahtjeva od strane građana i kroz elaborat sistema sa ciljem identifikovanja i ograničavanja zloupotrebe slobodnog pristupa informacijama,

- po prvi put u Crnoj Gori uspostavljen je registar javnih organa u kojem ih je za sada oko 1.360,

- Agencija će raditi na proaktivnoj objavi informacija i podataka prvostepenih organa na njihovim internet stranicama i Portalu otvorenih podataka data.gov.me na kome je objavljeno 55 data set-ova, a koji, u ovom trenutku, druge države nemaju,

- pripremljeni su pravilnici i podzakonski akti za primjenu Portala otvorenih podataka i ponovne upotrebe podataka, pa će Agencija, kao nadzorni organ od 2020. pratiti primjenu navedenih data set-ova od strane Ministarstva javne uprave i drugih organa državne uprave,

- da Agencija od novembra 2018. ima status posmatrača u okviru Evropskog odbora za zaštitu podataka,

- da je Agencija uspjela da ostvari sve indikatore propisane Strategijom reforme javne uprave 2016-2020. sa posebnim osvrtom na smanjenje broja slučajeva ćutanja administracije za skoro 50%, sa 941 predmeta u 2017. na 419 predmeta u 2018. godini,

- da je najveći napredak zabilježen u smanjenju broja poništenih odluka od strane Upravnog suda Crne Gore, o čemu svjedoči podatak da je u 2018. godini poništeno svega 16% odluka Savjeta Agencije,

- da su postojeća loša zakonska rješenja omogućila da za devet mjeseci državni budžet u 2018. od strane samo jednog podnosioca zahtjeva za slobodan pristup informacijama bude umanjen za 110.477,14 eura i da je zloupotreba prava na slobodan pristup informacijama tokom avgusta 2018. poprimila zabrinjavajući karakter, jer je samo jedno fizičko lice koristilo pravo na pristup informacijama sa ciljem blokade prvostepenog organa, a samim tim i Agencije zbog nemogućnosti da u roku od 15 dana donese odluku u 1.700 predmeta i

- da su potrebne što hitnije izmjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama kojim bi se propisale odredbe o uvođenju instituta zloupotrebe prava, produžavanje rokova odlučivanja i oslobađanje od troškova postupka na svim nivoima, jer bi se na taj način advokatima i svima koji vrše zloupotrebu ovog prava onemogućilo pribavljanje materijalnih koristi na štetu budžeta Crne Gore.

Nakon uvodnih napomena predstavnika predlagača, predsjednika Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i rasprave, Odbor je jednoglasno (šest glasova „za“) podržao Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2018. godinu i odlučio da predloži Skupštini da donese sledeći

ZAKLJUČAK

1. Pripvata se Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2018. godinu.
2. Skupština Crne Gore pozdravlja napredak u oblasti zaštite ličnih podataka ostvaren ispunjenjem svih mjera iz Akcionog plana za Poglavlje 23 u 2018. godini i konstatuje unapređenje svijesti o zaštiti ličnih podataka, što je prepoznato i u Radnom dokumentu Evropske komisije o stanju u poglavljima 23 i 24 u kojem se, po prvi put od osnivanja Agencije, potvrđuje pozitivan stav o postignutom napretku na podizanju svijesti o zaštiti ličnih podataka u Crnoj Gori. Takođe, Skupština smatra da je Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama institucija pred kojom se na brz i efikasan način štite lični podaci građana što doprinosi promjeni loših praksi u obradi ličnih podataka.

3. Skupština konstatuje da je Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama uprkos umanjenju budžetskih sredstava u 2018. godini postigla značajne rezultate rada.
Imajući u vidu značaj realizovanih edukacija, ne samo za službenike Agencije, već i druge državne službenike i namještenike, Skupština ohrabruje Agenciju da preduzme dodatne aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta i intenziviranju obuka službenika organa javne vlasti, radi upoznavanja sa standardima i međunarodnom praksom u oblasti ljudskih prava, sa fokusom na Opštu uredbu o zaštiti ličnih podataka 2016/679, koja se primjenjuje u Evropskoj uniji od 25. maja 2018.
4. Skupština očekuje da će se usvajanjem novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, usaglašenog sa Opštom uredbom o zaštiti ličnih podataka 2016/679, kao jednim od najkompleksnijih propisa usvojenih na nivou Evropske unije, u IV kvartalu 2019. godine crnogorski pravni okvir u potpunosti uskladiti sa onim koji se primjenjuje u Evropskoj uniji i stvoriti normativne pretpostavke da se građanima Crne Gore obezbijedi nivo zaštite ličnih podataka kao građanima Evropske unije.
5. Skupština izražava zadovoljstvo realizacijom šestomjesečnog Twinning light projekta „Jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama“ koji je Evropska unija finansirala sa 250.000 eura u cilju smanjenja broja slučajeva ćutanja uprave od strane prvostepenih organa i broja poništenih odluka Savjeta Agencije od strane Upravnog suda.
Takođe, Skupština ocjenjuje važnom izradu Priručnika za pomoć pri odlučivanju o zahtjevima za slobodan pristup informacijama, kao i pruženu podršku u uspostavljanju registra javnih organa prvog stepena u kojem ih je za sada oko 1.360. Posebno značajnom smatra objavu informacija i podataka prvostepenih organa na njihovim internet stranicama i Portalu otvorenih podataka data.gov.me na kome je objavljeno 55 data set-ova, a koji, u ovom trenutku, druge države nemaju.
6. Skupština konstatuje da organi vlasti u prvostepenom postupku još uvijek ograničavaju pravo na slobodan pristup informacijama, na što ukazuje podatak da je od 3.284 žalbe u kojima je Agencija odlučila u 2018. godini usvojeno 1.077, zbog čega se moraju ulagati konstantni naponi na proaktivnom objavljivanju informacija u posjedu organa vlasti kako bi se broj zahtjeva za slobodan pristup informacijama i žalbi smanjio. Zato Skupština ocjenjuje značajnim da se od 1.077 usvojenih žalbi, 419 odnosilo na povredu pravila postupka, odnosno ćutanje administracije, što ukazuje na smanjenje broja slučajeva ćutanja administracije za skoro 50% u odnosu na 2017.
Skupština pozdravlja napredak u smanjenju broja poništenih odluka od strane Upravnog suda Crne Gore, koji je u 2018. godini poništio svega 16% odluka Savjeta Agencije.
7. Praćenjem realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore donesenog povodom razmatranja Izvještaja o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu, Skupština uočava da je Agencija u 2018. godini postupila po tački 8 Zaključka, o čemu svjedoče podaci da je u većem obimu vršila inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o slobodnom pristupu informacijama u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama i što je njime obuhvatila ne samo 17 ministarstava, već i 24 druga organa vlasti.
8. Imajući u vidu još uvijek aktuelnu zloupotrebu prava na slobodan pristup informacijama koja datira od sredine 2016. godine, Skupština ocjenjuje neophodnim da se u što kraćem roku izmijeni Zakon o slobodnom pristupu informacijama kojim bi se propisale odredbe o uvođenju instituta zloupotrebe prava, produžavanje rokova odlučivanja i oslobađanje od troškova postupka na svim nivoima, kako bi se advokatima i svima koji vrše zloupotrebu ovog prava onemogućilo pribavljanje materijalnih koristi na štetu budžeta Crne Gore.

9. Skupština Crne Gore će preko nadležnog Odbora za ljudska prava i slobode, u okviru kontrolne i nadzorne uloge, pratiti realizaciju ovog Zaključka.
10. Skupština će Zaključak dostaviti Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu javne uprave, Kancelariji za evropske integracije i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik mr Mihailo Anđušić, član Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković